

Posudek vedoucí na bakalářskou práci

**Jandečková, Kristine. Pražský pěvecký sbor. Kosmopolitní sociální prostor. Praha 2018.
Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze, Fakulta humanitních studií.**

Vedoucí práce: Mgr. Markéta Zandlová, Ph.D.

Oponentka práce: Mgr. Hedvika Novotná

Práce Kristine Jandečkové se věnuje multinacionálnímu pěveckému sboru, který funguje již více než 10 let v Praze. Stěžejní otázkou jejího bádání bylo, zda a jakými způsoby jsou v tomto sboru realizovány hodnoty kosmopolitismu, který chápe spolu s Pninou Werbner a Ulfem Hannerzem primárně jako připravenost „opustit horizont své vlastní kultury a její významovou strukturu“ (s. 9) a ocenit, na rovině diskurzu i praxe, Jinakost.

V teoretické části se Kristine Jandečková vyrovnává s konceptem kosmopolitismu, který vztahuje k pojmu transnacionalismu. Ačkoli je tento oddíl v podstatě krátký, domnívám se, že zachycuje všechny podstatné debaty, které se k tomuto konceptu váží, a současně autorce umožňuje uplatnit teoretická východiska v analytické části. Metodologická část představuje průběh výzkumu, který autorka cíleně realizovala po dobu čtyř měsíců. Protože Kristine již sbor a jeho chod znala před vlastním výzkumem a začínala svůj výzkum jako insiderka, šlo v jejím případě při vstupu do terénu především o změnu pohledu, o zvýšení citlivosti na dění a o schopnost skloubit roli výzkumnice a běžné členky sboru, což se jí i přes jisté počáteční obtíže dle mého názoru podařilo. Kombinovala zúčastněné pozorování, různé typy rozhovorů, analýzu webových stránek sboru a dalších písemných zdrojů (články, letáky). V analytické části se ale odvolává hlavně na pozorování a rozhovory, další zdroje dat využívá jen velice okrajově a spíše jen konstatuje, jaká je jejich povaha (s. 27), než že by čtenáři překládala jejich transparentní analýzu. Kritickou připomínku bych měla k použité literatuře, kde autorka mohla zapracovat i další zdroje, především k metodologii a k etice výzkumu, k insiderské pozici atd.

Analytická část práce nejprve popisuje, jaký typ transnacionálních vazeb a mezinárodních zkušeností mají členové a členky sboru a konstatuje, že je to právě samozřejmost a sdílená praxe transnacionálně vedeného života, co členy sboru spojuje. Následně se Kristine zaměřila na projevy kosmopolitismu ve sboru a její závěry jsou opravdu zajímavé: ukazuje, že se ve sboru v důsledku každodenních praxí prosadila určitá sada hodnot, které lze v souladu s použitými teoriemi považovat za kosmopolitní a že tedy sbor jako instituce a sociální

skupina představuje jednoznačně kosmopolitní sociální prostor. Současně prozkoumává hodnoty a otevřenost k Jinakosti u jednotlivců, kteří do sboru chodí a dokládá, že v mnoha případech je záliba v diverzitě spíše projevem elitního způsobu života v mezinárodním prostředí než skutečně žitého, komplexního kosmopolitního životního postoje či světonázoru. Kosmopolitní étos sboru umožňuje vstřebávat různost a dávat jí hodnotu – což je mechanismus, díky kterému se sbor stává pro mnohé své členy alespoň přechodně místem, kde překonávají určitou sociální izolovanost, kterou mohou jako cizinci pociťovat v českém majoritním prostředí. Toto napětí různě „vyjednaných“ individuálních postojů a jednoznačně kosmopolitních skupinových hodnot je klíčovým poznatkem předložené studie. Autorka popisuje i další funkce sboru, především možnost seberealizace a udržování individuálních přátelských vazeb – ovšem i tyto jsou podmíněny minimálně respektem ke kosmopolitnímu rámci sboru.

Kristine Jandečková ve své studii nepracovala s velkým množstvím odborné literatury, nezahltla se teoriemi ani terénními daty. Její práce je dle mého názoru přesvědčivá důkladnou analýzou dění v terénu a jejím cíleným a dobře argumentovaným propojením s teoretickým konceptem kosmopolitismu. Závěry, které přinesla, nejsou banální a otevírají další debaty ke konceptům kosmopolitismu i transnacionalismu. Po formální stránce je práce v pořádku, až na několik gramatických chyb či překlepů.

Celkově tedy práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit jako výbornou.

V Brandýse nad Labem

30. 8. 2018

Markéta Zandlová